

Brüssel, 22.10.2013
COM(2013) 739 final

KOMISJONI TEATIS

**EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA
SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Komisjoni 2014. aasta tööprogramm

SISSEJUHATUS

Pärast viis aastat kestnud ülemaailmset finantskriisi on Euroopa Liidu majandus hakanud näitama elavnemise märke. Need on nõrgad ja veel mittetuntavad kriisist enim kannatada saanuile, sh noortele töötutele. Me peame toetuma senistele edusammudele ja jätkama reformiprotsessi suurima surve all olevates liikmesriikides. Sellegipoolest võib näha selgeid märke, et Euroopa on tänu põhjalikule majandus-, finants- ja maksureformile ning Euroopa ja riiklikul tasandil võetud hästi suunatud majanduskasvu ja tööhõive edendamise meetmetele väljumas kriisist tugevama ja tervemana.

Ent rahuloluks ei ole veel põhjust. 2014. aasta peab saama tulemuste saavutamise ja rakendamise aastaks, mil viiakse lõpule töö paljude majanduskasvu soodustavate ettepanekutega, mis seisavad seadusandliku protsessi taga, ja kiirendatakse meetmete rakendamist kohapeal. Tugev keskendumine tulemuste saavutamisele lähikuudel näitab Euroopa kodanikele ja ettevõtjatele, et nad võivad vaadata tulevikku kindlustundega.

Majanduskasvu ja tööhõive edendamine jääb Euroopa Komisjoni tööprogrammi keskmeks ka 2014. aastal. Need prioriteedid juhivad nii komisjoni läbiviidavat riikide reformivajaduste analüüsi – kus peaksid jätkuma jõupingutused riigi rahanduse olukorra parandamiseks, majandust ümberkorraldavate reformide läbiviimiseks ja majanduskasvu edendavate investeeringute vabastamiseks – kui ka majanduse elavdamise ja töökohtade loomise toetamise ning kriisi sotsiaalsete tagajärgedega võitlemise algatusi, mille kohta on tehtud ettepanekud Euroopa tasandil.

Viimasel viiel aastal on Euroopa Liidu institutsioonid ja liikmesriigid teinud kooskõlastatud pingutusi praegu Euroopa ees seisvate peamiste probleemide lahendamiseks. Nimetatud ajavahemiku saavutused on märkimisväärsed: euro on kaitstud ja tugevnenud ning Euroopa Liit on saanud tugevdatud majandusjuhtimise süsteemi; kasutusele on võetud finantsjärelevalve ja -regulatsiooni uus põlvkond, alus on pandud pangandusliidule; töhustatud on tööd ühtse turu süvendamiseks ning saavutatud on poliitiline kokkulepe ELi eelarve kui Euroopa majanduskasvu- ja investeerimisfondi kohta. Euroopa kodanike aasta on andnud võimaluse mõelda selle üle, kuidas EL aitab eurooplasi igapäevaelus, ja kaasanud kodanikke otsesse dialoogi ELi tuleviku üle. EL on näidanud ennast korduvalt olulise tegijana tänapäeva globaalprobleemide lahendamisel.

Siiski on ka allesjäänud probleemid märkimisväärsed. Töötuse määr, eriti noorte hulgas, püsib majanduslikult ja sotsiaalselt vastuvõetamatul tasemel. Väikeettevõtjad – Euroopa majanduse alustala – seisavad jätkuvalt vastamisi raskustega hankida raha, mida nad vajavad kasvuks ja töökohtade loomiseks. Ja ehkki on tehtud edusamme, ei ole Euroopa ikka veel saavutanud oma eesmärgi ühtse turu valdkonnas, eriti sellistes olulistest valdkondades nagu digitaalmajandus, energeetika ja teenused.

Kuid meie probleemid ei piirdu majandusega. ELi meetmeid on vaja ühiste väärtuste kaitseks ja kodanike õiguste edendamiseks: tarbijakaitsest tööõigusteni, võrdsusest vähemuste austamiseni, keskkonnanormidest andmekaitse ja privaatsuseni. Täites vajalikku Euroopa piiride haldamise ülesannet ja tagades puudust kannatavate inimeste kaitse, peame me juhinduma solidaarsusest ja vastutustundest. Kogemused on kinnitanud komisjoni kasulikku rolli olukordades, kus on tõsine süsteemne oht õigusriigi põhimõtetele.

Samal peame me tegelema struktuursete probleemide ja võimalustega, nagu võitlus kliimamuutuse vastu, kohandumine rahvastiku vananemisega, Euroopale vajaliku hariduse ja oskuste tagamine, ressursitõhusama majanduse ülesehitamine, uute konkurentsivõime ja innovatsiooni allikate leidmine globaliseerumise ajastul ja kaasa aitamine maailma

stabiilsusele laiemalt. Komisjon püüab tagada, et unikaalseid võimalusi lahendada ühised probleemid, mida pakub koostöö Euroopa tasandil, kasutatakse järgnevatel aastail täiel määral. Ja enamikul juhtudest on need globaalprobleemid, mille jaoks peab Euroopa olema tõhus rahvusvaheline partner.

Komisjoni 2014. aasta tööprogramm keskendub kirjeldatud töö jätkamisele ja käegakatsutavate tulemuste pakkumisele Euroopa kodanikele. Praktikas tähendab see tööd käsikäes Euroopa Parlamendi ja nõukoguga oluliste menetluses olevate ettepanekute vastuvõtmise kiirendamiseks, et tagada uute ELi rahastamisprogrammide õigeaegne käivitamine, ning koostöö tihendamiseks liikmesriikidega ja nende vahel, et saavutada strateogia Euroopa 2020 eesmärgid Euroopa poolaasta abil.

2014. aastaks on kavandatud ka uurimistöö mitmes valdkonnas, et valmistada ette komisjoni järgmise koosseisu otsuseid. See hõlmab majandus-, fiskaal-, pangandus- ja poliitilise liidu neljale sambale toetuva tiheda ja toimiva majandus- ja rahandusliidu suunas liikumise tee täpsustamist. Tulevased Euroopa Parlamendi valimised annavad olulise võimaluse laiaulatuslikuks debatiks ühtsema, tugevama ja avatuma Euroopa ehitamise üle.

PEAMISED PROBLEEMID 2014. AASTAL

2014. aasta alguses on Euroopa Parlamendi ja nõukogu prioriteediks viia lõpule läbirääkimised rea juba esitatud ettepanekute üle, mis võivad kiirendada majanduskasvu ja töökohtade loomist. Komisjon teeb tihedat koostööd mõlema nimetatud institutsiooniga, et aidata viia need läbirääkimised edukalt lõpule enne Euroopa Parlamendi valimisi. I lisas on esitatud nende ettepanekute nimekiri, mida komisjon peab kõige olulisemateks ja mis on piisavalt küpsed, et neid oleks võimalik lähikuudel vastu võtta. Nende hulka kuuluvad ettepanekud pangandusliidu, kahe ühtse turu akti, töötajate liikuvuse ja digitaalarengu tegevuskava kohta.

Samal ajal on EL juba kokku leppinud mahukas õigusaktide programmis, mida tuleb nüüd hakata ellu viima. Komisjon teeb tõsist tööd tagamaks, et positiivsed tulemused jõuaksid võimalikult kiiresti ELi kodanikeni. Ta jätkab koostööd liikmesriikidega, et tagada ELi eeskirjade nõuetekohane rakendamine ja kohaldamine ning range jõustamine. Eriliseks prioriteediks on investeerimisprogrammide uus põlvkond, mida toetab ELi mitmeaastane finantsraamistik. Mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) programmide sujuv ja õigeaegne alustamine annab tõelise tõuke Euroopa majanduse kasvule. Et see juhtuks, on vaja kokku leppida õigusraamistikus ning luua riiklikul tasandil vajalikud struktuurid, menetlused ja programmid, et hakata niipea kui võimalik projekte kohapeal ellu viima.

Komisjon jätkab 2014. aastal peamiste protsesside edendamist, mis on ELi praeguse toimimisviisi osa. Need hõlmavad:

- strateogia Euroopa 2020 eesmärkide edendamist majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta kaudu;
- majanduse juhtimises saavutatud edu tugevdamist;
- aruandmist majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse vallas tehtud edusammude kohta;
- iga-aastase laienemiskava ja Euroopa naabruspoliitika edendamist.

Komisjon tugineb ka uutele lähenemisviisidele nagu kohtusüsteemide tulemustabel ja edendab selliseid algatusi nagu roma strateegia.

Komisjoni muude oluliste eesmärkide hulka kuulub rida tähtsaid rahvusvahelisi läbirääkimisi, alates Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse üle Ameerika Ühendriikidega kuni rahvusvaheliste kliimaläbirääkimisteni. Samuti on komisjon valmis mängima täit rolli arenguprobleemide lahendamisel ja tegelemisel humanitaar- ja muude kriisidega.

Lisaks käimasolevale konsolideerimisele tegeleb komisjon piiratud arvu uute algatustega, mis esitatakse 2014. aastal (II lisa). Mõned neist viivad lõpule töö, mis nähti ette 2013. aasta tööprogrammis, mis sisaldas selgesõnaliselt algatusi, mis tuleb esitada 2014. aasta esimesel poolel. Teised tulenevad rahvusvahelistest kohustustest või iga-aastastest poliitikatsüklitest. Komisjon ei tee muid uusi seadusandlikke ettepanekuid, v.a ettepanekud, mis tulenevad juriidilistest kohustustest, tehnilisest ajakohastamisest ja konkreetsetest kiireloomulistest küsimustest.

Peale nende uute algatuste võtab komisjon ette ulatuslikud ettevalmistus- ja uurimistööd, et aidata valmistada ette pinnast mõnede eelolevatel aastatel tehtavatele olulistele otsustele. See hõlmab mõju hindamist ja avalikke konsultatsioone, mis on mõeldud oluliste probleemide ja valikute tuvastamiseks ning nende võimaliku mõju hindamiseks.

Kõnealuse töö oluline osa on heita värske pilk juba kehtivatele õigusaktidele ja veenduda, et need on asjakohased. Komisjoni hiljutises teatises¹ õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) rakendamise tulemuste kohta kirjeldatakse ulatuslikku analüüsiprogrammi ja õigusreformi, millest saab 2014. aastal oluline teema (III lisa). Samal ajal IV lisas on loetletud ettepanekud, mis on kavas tagasi võtta.

Lisaks mitmeaastase finantsraamistiku järgmise perioodi programmide käivitamisega seotud õigusaktidele ja muudele vastuvõtmise viimastes faasides olevatele õigusaktidele (k.a I lisas loetletud) on V lisas loetletud piiratud arv olulisi õigusakte, mis hakkavad mõju avaldama 2014. aasta jooksul.

2014. AASTAKS SEATUD PEAMISED PRIORITEEDID

Majandus- ja rahaliit

Ajal mil Läti saab varsti euroala 18. liikmeks, jätkab komisjon tööd majanduse juhtimise tugevdamiseks ja pangandusliidu lõpuleviimiseks kooskõlas tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskavaga. Komisjoni hiljutises teatises majandus- ja rahaliidu sotsiaalse mõõtmise kohta rõhutati sidusama majandus- ja rahaliidu olulisust Euroopa ühiskonnale tervikuna. Euroopa demokraatlikku struktuuri kaasatud majandus- ja rahaliit on parim viis kodanike usalduse saavutamiseks; majandus- ja rahaliidu edasise süvendamise arutamine jätkub 2014. aastal.

2014. aastal, mis on kahe seadusandliku ettepaneku paketi rakendamise teine aasta, tugevdatakse Euroopa poolaasta raames majanduspoliitika koordineerimist, mis aitab tagada riikide eelarveprojektide kooskõla euroala eelarve-eesmärkidega. Nagu varasematelgi aastatel, käivitab komisjon poolaasta iga-aastase majanduskasvu analüüsiga käesoleva aasta novembris. Ühtekuuluvuspoliitika programmide järgmise põlvkonna üheks eesmärgiks saab ka riigipõhiste soovitude rakendamise toetamine.

¹ Saavutused ja edasised sammud õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse alal, COM (2013) 685, 2.10.2013.

Pangandussektoris ja finantsregulatsiooni valdkonnas on 2014. aasta peamiste prioriteetide hulgas ühtse järelevalvemehhanismi rakendamine ja ühtse kriisilahendusmehhanismi osas kokkuleppele jõudmine. Komisjon jätkab finantsregulatsiooni ja -järelevalve ümberkorraldamist tööga sellistes valdkondades nagu pankade struktuurireform, varipangandus ja pikaajaline rahastamine. Majanduse jätkusuutliku elavnemise ja pikaajalise finantsstabiilsuse eelduseks jääb usaldusväärne rahandussüsteem ja kõigi G20 kohustuste täitmine.

ELi pingeliste ja killustatud laenuturgude juures teeb komisjon tööd, et parandada finantssüsteemi suutlikkust rahastada reaalmajandust ja suurendada rahastamisvahendite kasutamist ELi eelarve võimendusefekti maksimeerimiseks. Jätkatakse käimasolevat tööd Euroopa Investeeringuspangaga, et toetada rahastamise kättesaadavaks tegemist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele kui olulist hooba majanduskasvu taastamiseks. Kõigis nimetatud valdkondades on liikmesriikide tugev toetus hädavajalik edu saavutamiseks.

Veel üks prioriteet on deklareerimata töö, maksupettuse ja maksude maksmisest kõrvalehoidmise vastase võitluse tugevdamine. Komisjon jätkab riigi rahanduse usaldusväärse ja tõhusa aluse tagamiseks tehtavate jõupingutuste toetamist ning uurib, kuidas maksupoliitika ülesehitus ja rakendamine võib ELi majandust paremini toetada.

Arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv

Uue mitmeaastase finantsraamistiku programmid on loodud nii, et need toetaks strateegia Euroopa 2020 prioriteete ja hõlmaks laia meetmevalikut investeerimise stimuleerimiseks, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse edendamiseks, inimkapitali arendamiseks ning otseselt majanduskasvu ja tööhõivet mõjutavate reformide prioriteetseks muutmiseks. Käib töö programmide täieliku toimivuse tagamiseks 2014. aastal. See hõlmab uute partnerluslepingute sõlmimist ja vastavaid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programme käegakatsutavate ja mõõdetavate tulemuste saavutamiseks igas liikmesriigis. Innovatsiooniinvesteeringute paketi vastuvõtmine võimaldab ka rea avaliku ja erasektori partnerluste käivitamist olulistest sektorites. Reformitud ühist põllumajanduspoliitikat rakendatakse ka selleks, et luua maapiirkondades rohkem töökohti ja ehitada üles tugev vundament rohelisele majandusele.

Majanduskasv on rohkemate ja paremate töökohtade loomise ning tugevama sotsiaalse ühtekuuluvuse võti. Oluline tähtsus on võitlusel noorte tööpuuduse vastu: noorte tööpuuduse lubamatult kõrgel tasemel on rasked sotsiaalsed tagajärjed ning sellel võib olla tõsine pikaajaline mõju töötute noorte tulevikuväljavaadetele ja Euroopa majanduse dünaamikale. Euroopa noortegarantii algatuse rakendamisel liikmesriikides on suur tähtsus noorte jaoks töökohtade loomise käivitamiseks ja koolielust tööellu ülemineku sujuvamaks muutmiseks. On hädavajalik investeerida haridusse ja oskustesse ning suurendada tööjõu liikuvust, sh riiklike tööturuteenistuste vahelise tugevdatud koostöö abil ja kõrvaldades põhjendamatud või ebaproportsionaalsed takistused reguleeritud ja kutseteenustele juurdepääsu ning nende vaba liikumise teelt. Eriliselt prioriteetne peaks olema peamiste kasvuvaldkondade, nagu roheline majandus, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, potentsiaali ärakasutamine. Peale selle on jäänud ajal, mil eelarve- ja majandusreformid on hakanud andma positiivseid tulemusi, oluliseks probleemiks sotsiaalne tõrjutus ja ebavõrdsus. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide potentsiaali maksimeerimine annab samuti olulise panuse majanduse elavnemisse. Peale selle tugevdatakse haridust, koolitust, oskusi, tööhõivet ja sotsiaalset ühtekuuluvust soodustavaid tegureid selliste ELi ülest programmide rakendamise kaudu nagu Erasmus+, tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm, Euroopa

Globaliseerumisega Kohanemise Fond ja Euroopa abifond enim puudustkannatavate inimeste jaoks, .

Jäämaks maailmas konkurentsivõimeliseks, peab EL toetama investeerimist innovatsiooni ja teadusuuringutesse programmi „Horizon 2020” täieliku rakendamise teel, luues vajalikud turu- ja majandustingimused ning ühendades riikide jõupingutused. Tulevikuprioriteetide suunamiseks viiakse läbi täielik analüüs, et teha kindlaks kitsaskohad ja võimalused. Et suuta ettevõtjaid tulemuslikult toetada, on vaja kaasaegset tööstuspoliitikat, ning komisjon arutab strateegilisi prioriteete praegu tööstuse ees seisvate probleemide lahendamiseks, eelkõige standardimise valdkonnas. Kvalifitseeritud tööjõu kättesaadavus, täielikult integreeritud energiaturg ja aktiivne kaubanduse tegevuskava on valdkonnad, kus komisjon töötab majanduskasvu toetamiseks ja ülemaailmsete konkurentidega võrdsete võimaluste tagamiseks.

Kõike seda peaks toetama hästitoimiv ühtne turg ja õiglane konkurents, tõhus avalik haldus ning prognoositav ja kaasaegne regulatsioon. See on komisjoni oluline ülesanne. Siseturu eeskirjade täieliku rakendamise tagamine peamistes valdkondades, nagu teenused ja energia, ning riigiabi eeskirjade ajakohastamise lõpuleviimine on olulised sammud ühtse turu väljakujundamisel. Oluliste meetmete võtmine II ühtse turu akti alusel annab hoogu ELi majanduse strateegilistele sektoritele ja kõrvaldab takistused sellistes valdkondades nagu piiriülene investeerimine. Komisjon jätkab tööd Euroopa vastastikuse ühingu põhikirja kui kõigile ettevõtjatele võrdsete tingimuste tagamise osaga.

Osana komisjoni tööst konkurentsivõime suurendamiseks kõigis poliitikavaldkondades ja eelkõige VKEde toetamiseks on eriti oluline programm REFIT. Komisjon on vaadanud läbi ELi õigustiku ja pakunud välja rea konkreetseid meetmeid, seadusandlikke muudatusi, kehtetuks tunnistamisi ja tagasivõtmisi ning hindamisi tagamaks, et ELi õigus on asjakohane. See on oluline panus ettevõtjasõbraliku keskkonna loomisse õigusaktide lihtsustamise ja ühtlustamise teel.

Telekommunikatsiooni, energeetikat ja transporti hõlmav täielikult integreeritud ja ühendatud ühtne turg nõuab taskukohast, kättesaadavat, tõhusat ja turvalist võrgutaristut. See omakorda nõuab era- ja avaliku sektori investeeringute kaasamist, selget reguleerivat raamistikku, oskuste arendamist ning investeerimist innovatsiooni ning teadus- ja arendustegevusse. Euroopa Ühendamise Rahastu rakendamine kasutab ELi eelarvet innustamaks erasektori investeeringuid strateegilisse võrgutaristusse. Komisjon jätkab tööd ELi turismipotentsiaali edendamiseks ja arendamiseks.

Peale selle soodustavad jõupingutused digitaalteenuste ja piiriüleselt koostalitusvõimeliste lahenduste laialdase kasutuselevõtmise edendamiseks avaliku halduse kaasajastamist ja muutmist, stimuleerides avatumaid ja tulemuslikumaid avalikke teenuseid nii ettevõtjatele kui ka kodanikele. Kaasaegne avalik sektor on oluline osa Euroopa vastusest 21. sajandi probleemidele.

Kõigil energiatarbijatel peaks olema 2014. aastaks juurdepääs täielikult integreeritud energiaturule ja täiendav kindlus energiaühenduste näol muude liikmesriikidega. Erilist tähelepanu tuleks pöörata energia jaeturule tagamaks, et tarbijad saaksid energia siseturu eeliseid täielikult ära kasutada. Suur tähtsus 2014. aasta tegevuskavas on ka energiatõhususel, et parandada seeläbi konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust.

Tarbijate käsutuses peaksid olema tõhusamad transpordivõrgud ja võimalus lülituda hõlpsalt ümber eri transpordiliikide vahel. Ettepanekute vastuvõtmine raudtee, lennujaamade,

õhutranspordi juhtimise ning sadamate valdkonnas avab nii uusi võimalusi kui ka toetab konkurentsivõimelisemat taristut.

Septembris esitas komisjon ettepaneku, mis sillutab teed ühtse turu suunas telekommunikatsiooni valdkonnas. Kui seadusandjad selle ettepaneku vastu võtavad, oleks see oluline samm edasi dünaamilise telekommunikatsiooni ühtse turu saavutamiseks 2015. aastaks. See toetaks digitaalset ühtset turgu, suurendades tootlikkust ja andes eurooplastele juurdepääsu rikkale sisuvalikule tänu võimalusele pääseda internetti kõikjal, igal ajal ja mis tahes seadmete abil. Peale selle on digitaalarengu tegevuskava oluline osa võrgu- ja infoturvalisust käsitlevate seadusandlike ettepanekute kiire vastuvõtmine, andmekaitse ja töö jätkamine intellektuaalomandi ajakohastamiseks.

Struktuurilisest perspektiivis vaadates on ELi majanduses olemas oluline ärakasutamata potentsiaal suurendada tootlikkust, kasutades samal ajal vähem ressursse. Jätkusuutliku tuleviku jaoks on ülioluline vähendada negatiivset keskkonnamõju. Suurem ressursitõhusus peaks aitama suurendada majanduskasvu, tööhõivet ja konkurentsivõimet, eelkõige vähendades sealjuures ettevõtjate kulusid ning tuues märkimisväärset kasu tervisele ja keskkonnale, väiksemad energiaarved ning luues uusi võimalusi innovatsiooni ja investeeringute jaoks. See on keskne jäätmeprobleemi lahendamisel tänapäeva ühiskonnas ja taaskasutusvõimaluste täielikul ärakasutamisel. Loodusvarade jätkusuutlik majandamine ei ole mitte üksnes reformitud põllumajanduspoliitika tuumaks, see on keskne ka ühise kalanduspoliitika reformi puhul, pakkudes võimalust majanduskasvuks, eelkõige rannikupiirkondades ja kogu kalamajandusahelas.

2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistiku ettepanekutes pakutakse välja konkreetsete meetmete raamistik, mida on vaja võtta praegu, et tugevasti ja aegsasti vähendada kasvuhoonegaasi heiteid, tagades samal ajal turvalised ja taskukohased energiavarud. Selline raamistik peaks pakkuma ka suuremat kindlust investeerimisel ja looma uusi tööhõive võimalusi. 2014. aastal on vaja teha suuri jõupingutusi arendamiseks seda raamistikku edasi ja näitamaks enne läbirääkimiste algust rahvusvahelise kliimakokkuleppe sõlmimiseks 2015. aastal, et EL on sel alal teerajaja.

Õigusküsimused ja julgeolek

EL peab kaitsma oma kodanikke ja nende õigusi. Selleks on hädavajalik tulemuslikult kohaldada ELi eeskirju ja tugevdada riikide ametiasutuste koostööd turvalisuse ja õiguse valdkonnas.

See hõlmab kaasaaitamist võitlusele kuritegevuse, korruptsiooni ja terrorismiohu vastu ning põhiõiguste austamise tagamist. Jätkuvad tragöödiad Vahemerel, sh viimati Lampedusal toimunu, suurendavad veelgi vajadust Euroopa tasandi meetmete järele, sh tugevamate meetmete järele elude kaotuse ärahoidmiseks merel, rahvusvahelise kaitse taotlejate toetamiseks, ELi piiride kaitse tagamiseks, võitluseks inimkauplejate vastu ja koostöö laiendamiseks kolmandate riikidega.

ELi eesmärk on tervise, toidu- ja tooteohutuse kaitse. Tarbekaupade ohutuse ning inim-, looma- ja taimetervise täiustatud eeskirjade rakendamine on olulised tegurid konkurentsivõime, majanduskasvu ja tööhõive tagamisel. Tähelepanu pööratakse ka oluliste taristute kaitsele ning suurõnnetuste vältimise ja nendeks valmisoleku edendamisele, samuti neile tõhusale reageerimisele. See hõlmab selle tagamist, et tuumaenergiat kasutatakse kooskõlas kõrgeimate ohutus- ja turvanormidega.

Majandust toetavad tõhusad kohtusüsteemid, turvaline keskkond ja selged pettusevastased meetmed, samuti edukas poliitika tarbijate usalduse suurendamiseks ja tervise parandamiseks. Selleks et inimesed ja ettevõtjad saaksid oma õigusi täiel määral kasutada, peab õiguskaitse olema neile kergesti ja võrdsetel tingimustel kättesaadav kõigis riikides, eelkõige piiriüleste vaidluste korral. Euroopa Prokuratuur (EPPO) võimaldab, vastavalt komisjoni ettepanekule, ka tulemuslikumalt võidelda ELi finantshuvide vastaste kuritegude vastu. Komisjon näeb ette ka edasisi süsteemseid parandusi OLAFi määruses, mis on ajendatud nendest menetluslikest tagatistest komisjoni ettepanekus EPPO kohta, mille saab üle võtta OLAFi haldusjuurdlustesse ja jõustada isegi enne EPPO asutamist.

Seoses Lissaboni lepingus sätestatud üleminekuperioodi lõppemisega 2014. aastal integreeritakse kriminaalasjades tehtav politsei- ja õigusalaane koostöö täielikult ELi õigussüsteemi. Stockholmi programmi lõppedes kirjeldab komisjon, kuidas õiguse ja siseküsimuste poliitikavaldkonnad peaksid arenema ja süvenema.

Euroopa Liit on üles ehitatud tuginedes teatavatele põhiväärtustele. See rajaneb õigusriigi põhimõtetel, ja komisjon on kutsutud sekkuma, kui need põhimõtted liikmesriikides ohtu satuvad. Komisjon koostab raamistiku sellistele olukordadele järjekindlaks reageerimiseks, mis põhineb objektiivsusel ja liikmesriikide võrduse põhimõttel. Seda kasutatakse üksnes olukordades, kus on tõsine süsteemne oht õigusriigi põhimõtetele, ja see käivitatakse varem määratletud mõõdikute alusel.

Välistegevus

Ühtne EL on ka tõhusam rahvusvaheline partner. ELi laienemiskava aitab tugevdada rahu ja stabiilsust meie piiridel ning edendab meie põhiväärtusi ja demokraatiat. Horvaatia ühinemise järel hoiab komisjon suhteid Lääne-Balkani riikide ja Türgiga. Kõrge esindaja /asepresident oma kaksikrollis on teinud tööd olulise läbimurde hõlbustamiseks Serbia ja Kosovo omavahelistes suhetes. Naabruspoliitikal on samad eesmärgid väljaspool meie piire vahetus ida- ja lõunanaabruses. Selles kontekstis on eriti oluline lepingute allakirjutamine Ukraina, Moldova ja Gruusiaga idas ning demokraatlike üleminekuprotsesside toetamisel lõunas.

Praegune kriis Süürias on taas kord rõhutanud ELi otsustavat panust kriiside lahendamisse ja nõuab jätkuvalt ELi meetmeid. ELi välistegevuse põhisammas on rahu ja turvalisuse edendamine ja meie jõupingutused ei saa jääda Euroopa piiresse. EL edendab jätkuvalt meetmeid rahu ja turvalisuse tagamiseks laiahaardelise lähenemisviisi raames, keskendudes samal ajal sellistele strateegilistele algatustele nagu meresõidu turvalisus ja stabiilsuse suurendamine mujal maailmas. Rakkerühmade kasutamist demokraatiale ülemineku toetamisel laiendatakse lõunanaabrusest kaugemale, selliste riikideni, nagu Myanmar.

Globaalprobleemid, sh stabiilsuse, jätkusuutliku arengu ja poliitiliste reformide edendamine, nõuavad ühiselt tegutsemist, et kaitsta ja edendada meie huve ja väärtusi. Seoses sellega on välismajandussuhted oluliseks vahendiks meie positsiooni tugevdamisel maailmas. EL on maailmakaubanduse liider, kes on ehitanud üles tugevad suhted mitmete oluliste strateegiliste partneritega ning järgib ambitsioonikat kaubanduslääbirääkimiste kava, rakendab vastasõlmitud lepinguid ja jõustab kaubanduseeskirju. Komisjon hoiab läbirääkimiste tempot peamiste partneritega. Komisjon jätkab ka tööd kokkuleppe saavutamiseks kaubanduse hõlbustamise kohta käesoleva aasta detsembris toimuval 9. WTO ministrite konverentsil ning annab uut energiat mitmepoolsetele läbirääkimistele. Komisjon on teinud ettepaneku konsulaarkaitse kohta, mis aitaks parandada abi andmist ELi kodanikele kriisiolukordades. EL mängib olulist rolli maailmamajanduse ja -rahanduse juhtimisel ning on jõudnud esirinda jätkusuutliku

arengu edendamises ja võitluses kliimamuutuse vastu. Ülemaailmne võitlus maksudest kõrvalehoidumise ja pangasaladuse vastu on praegu G20 tegevuskavas tähtsal kohal.

EL kollektiivselt on endiselt maailma suurim globaalse arenguabi ja humanitaarabi andja. Komisjon valmistub aastatuhande arengueesmärkide / säästva arengu eesmärkide alaseks tippkohtumiseks ning läbirääkimisteks uue rahvusvahelise kliimakokkuleppe ja Hyogo järgse katastroofiohu juhtimise raamistiku üle – need on kõik olulised läbirääkimised, milleks 2014. aasta jooksul valmistuda. Samuti on oluline käivitada arutelu AKV riikide ja ELi suhete arengu üle pärast 2020. aastat.

Kui EL tegutseb ühtse tervikuna, tugevdab see tema mõju. Selle juures on oluline tagada ELi poliitika sise- ja välismõõtmelise ühtsus. Olulist rolli mängib liikumine ühtse kaitseturu suunas, et arendada Euroopa kaitsesektori tööstusbaasi, mis aitab samuti kaasa majanduskasvule ja tööhõivele.